

60. 7074
1887

EGYESÜLETI

ÉRTESITŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1964 Szeptember — Chartered July 14, 1958. B. 56 - 940. — 12. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

MAGYARSÁGISMERET

(Folytatás)

II. A SZABADSÁGHARC.

Talan nincs a világtörténetnek még egy olyan szabadsághőse, mint aki annyira nem akart az lenni, mint II. Rákóczi Ferenc.

De olyan rosszindulatu kormánypolitika sincs még egy a történelemben, amelyik annyira meg tett volna minden elképzelhetőt arra, hogy egy békés, csendes és lojális gondolkodásu embert az ellenállásba hajtson bele, mint azt I. Lipót „magyar király” kormányzata II. Rákóczi Ferencel tette.

Ha végigkísérjük a fiatal Rákóczi sorsát születésétől első kiáltványáig, akkor lepten-nyomon azokba a vakgyülölettől vezetett, fennhéjázó, kizsákmányolására berendezett, minden emberi jogot és erkölcsöt lábbal tipró kegyetlenkedésekbe ütközünk, mely közel 4 évszázadon át olyan feszült lelkiállapotot állandósított a nemzet és az u.n. uralkodóhát között, hogy ahhoz csak az angolok által üldözött ir nép helyzete hasonlítható.

A török imperializmus szorongatása nélkül a kicsi Habsburg Ausztria sohasem lett volna képes a nagy Magyarországgal szemben ilyen féktelenül elnyomó és uralkodó politikára, s az ilyenekre hajlamos Habsburgok kegyetlen imperializmusa sem kelhetett volna életre soha, mint ahogy ez a közép-kor korábbi 6 évszázada során egyszerűen lehetetlen volt.

A Habsburgok török nélkül már évszázadokkal előbb a Stuartok, Bourbonok és Romanovok sorsára jutottak volna Magyarországon olyan uralkodási módszer mellett, mely őket 1527-től 1867-ig jellemezte.

Kétségtelen történelmi tény, hogy a magyar nemzeti jövő gerincét nem a mohácsi csatavesztés törte ketté — amit az akkori magyar katonai erőnek mindössze csak egyharmadával vívott meg egy tapasztalatlan fiatal király — hanem feltétlenül az ország 1527-ben történt kettészakítása. Ez azonban nem török és nem magyar tett, hanem kizárólag Habsburg munka volt, amit a 10.000 zsoldosával Magyarország északnyugati megyéibe betörő európai hidalgó lovag, Spanyol-Habsburg Ferdinánd D'Austria hajtott végre.

Magyarországnak minden külpolitikai esélye meg lett volna ahhoz, hogy a törökkel kiegyezzen, hiszen az V. Károly német-római császár ellen szervekedő akkori Európában a török Franciaország szövetségese volt.

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

Végzetes tévedése volt az akkori Magyarországnak, hogy nem egyezett meg a törökkel, mely mégiscsak turáni testvérnépünk volt, s egyenesen nemzeti öngyilkosságnak nevezhető az a politikája, amit ehelyett legnagyobb és legveszélyesebb ellensége, a német-római császárság és a Habsburg imperializmus érdekében követett.

Mert nézzünk csak Erdélyre, melyet abban az időben valóban legmagyarabb magyarok vezettek, s kiegyeztek a törökkel, így aránylag kis veszteségekkel annak népe és civilizációja nemcsak megmaradt, hanem a Báthoriak és Bethlenek idejében komoly európai tényező is tudott lenni mindaddig, míg a felszabadító háború után a Habsburgok tönkre nem tették azt is.

A törökkel nem a magyarságnak, hanem a német-római birodalom és saját családi tartományai érdekében a Habsburgoknak volt lehetetlen kiegyezniök. Viszont attól Magyarországot nemcsak megvédeni, hanem néhány északnyugati megye kivételével még birtokba venni sem tudták, így az végülis 3 felé szakadt, s olyan alaposan, hogy 160 esztendeig úgy is maradt.

Szent István első királyunk középkori pompás és hatalmas birodalma Erdélyi Fejedelemségre, a többi rész zömére kiterjedő Török Hódoltságra és pár északnyugati megyéből álló Habsburg Magyarországra esik szét.

A Nyugat kaoujában álló magyarságot azonban éppen Szent István öröksége kötötte, aki több mint 5 évszázaddal azelőtt a nyugati kereszténység és a nyugati civilizáció mellett döntött és kötelezte el nemzetét.

Igy vált tehát Magyarország a tatárjárás után a törökkel szemben is Nyugat védőbástyájává, mely történelmi szerepéért és hivatásáért azonban a Habsburgok részéről elszenvedett megalázások, elnyomatások, kegyetlenkedések és az azok ellen időről-időre fellángoló fegyveres ellenállások évszázadokon át tartó hosszú sorával és végül a Nyugat hálátlanságával párosult Habsburgok miatti Trianonnal kellett fizetnie.

Itt és ezekben van a magva és kezdete a mi mai szörnyű tragédiánknak, ami az így előretörni tudó pánszlávizmus és bolsevizmus miatt nemcsak a Kárpátok koszorújától és történelmi hivatásától megfosztott Magyarország, hanem könnyen egész Európa végzete lehet.

A Rákóczi család a 3 felé szakított, vergődő Magyarország elszomorító tényéből merült fel és nőtt bele a történelembe.

A család ősrégi Sokkal régibb, mint a Habsburgok. A honfoglaló 108 nemzetség egyikéből, a *Bogát-Radvány* nemzetségből származik.

A család történelmi szerepét és nagyságát az egri várkapitány, Dobó István utóda, Rákóczi Zsigmond indítja el, aki a törökök elleni legendás, merész katonai vállalkozásaival nagy hírnévre tett szert, s a család eredeti birtoka mellé még néhány uradalmat és egy várkastélyt (Zboró) szerez.

Mint katonai nimbuszal övezett, népszerű, nagytekintélyű és gazdag főnemest az erdélyi rendek Bocskai István hirtelen halála után szinte tiltakozása ellenére választják meg Erdély fejedelmévé. Erről a méltóságáról egy év után lemondott ugyan, de az őt követő Bethlen Gábor halála után a rendek Rákóczi Zsigmond időközben protestánsná lett fiát, I. Rákóczi Györgyöt választják meg erdélyi fejedelemnek, akinek felesége a gazdag, előkelő, nagyműveltségű és izzó magyarságu Lorántffy Zsuzsanna.

Ennek fia II. Rákóczi György, aki házassága révén a férfi ágon akkor már kihalt roppant vagyonu Báthori család örökösője, Báthori Zsófia kezével a Báthoriak magyarországi és lengyelországi birtokait kapja meg.

Ezt az országnyi hatalmas birtokot öröklő I. Rákóczi Ferenc, aki vagyonához és hatalmához méltó házasságot köt, amikor feleségül veszi Zrínyi Ilonát, a középkor legendás hírű, dúsgazdag családjának a leányát.

Ezektől a szülőktől származik II. Rákóczi Ferenc.

Anyanyelve magyar volt és egész hányatott életén keresztül az is maradt. A latinon és németen kívül beeszélt még lengyelül, ruténul, csehül, horvátul és természetesen franciául. Apját a magyar ellenreformáció robusztus alakja, Pázmány Péter téríti vissza abba az egyházba, melyből apját a reformáció sodrása vonta el.

Lorántffy Zsuzsanna dédunokája tehát ismét katolikus.

Mérhetetlen vagyonán és előkelő ősein kívül azonban örökölt Rákóczi Ferenc még mást is: a Habsburg-gyűlöletet.

Apja, mint a Wesselényi összeesküvés egyik gyanúsítottja Habsburg börtönben sinylődött, s csak a jezsuita rend befolyása mentette meg a vérpadtól, de fogsága következtében így is fiatalon, 31 éves korában halt meg.

Édesanyja, Zrínyi Ilona szintén 3 évet ült a Habsburgok börtönében.

Nagyapját, Zrínyi Pétert Bécsújhelyen fejeztették le a Habsburgok.

Őt magát 12 éves korában a Habsburgok tépték el édesanyjától, akit soha többé nem látott életében. Édesapját nem is ismerte, hiszen az ugyanabban az évben halt meg, amikor ő született.

Apa nélkül nőtt fel tehát, sőt 12 éves korától kezdve teljesen árván egy csehországi jezsuita kolostor rideg, szigorú kaszánya világában, anyai gyengédség utáni szomjas vágygal a szívében.

Amikor tanulmányai befejeztével nagykorúságát korán elnyerve hazajutott Magyarországra, szomorú árvaságára és örömtelen fiatalságára visszatekintve rá kellett jönnie, hogy mindezt csak a Habsburgoknak köszönheti.

Azok a felháborító dolgok pedig, amiket hazájába visszatérve napról-napra tapasztalnia kellett, s új magyar barátaitól, köztük elsősorban a szomszédos Ung vármegye örökös főispánjától, Bercsényi Miklóstól kapott felvilágosítások, melyek megdöbbenő világosságot vetettek oly összefüggésekre, amiket előzőleg nem látott, — elvégezték lelkében az elhatározást.

Rákóczi ebben a korszakban még teljesen érthetetlen és szokatlan vonzalmat, szeretetet és részvétet érez a parasztság iránt.

A idő a XVII-ik század vége, ahol a jobbágy egész Európában emberi lény ugyan, de a kor gondolatvilágában mégis alig több a háziállatoknál.

Rákóczi magyar szívét azonban — bármennyire is ez akkoriban a világ természetes rendje — a falvakban látott szörnyű nyomor és a Habsburg zsoldosok elképzelhetetlen erőszakosságai szíve mélyéig megindítják és a szenvedő condrás-lócokoros nép mellé állítják. Mélységes vallásossága, elhagyatottsága, s a mostoha sorsuak iránti szánalma az a porhanyós talaj, amiből később mindaz fakad, melyek Rákóczi háborúját már nem csupán közjogi és rendi, hanem szociális és népi megmozdulássá is teszik.

Hogy hogyan és milyen természetfeletti módon érzi meg az Istentől embertől elhagyatott és az uri rend iránt nem sok szeretetet érző, bizalmatlan szomorú jobbágy-lélek, hogy Rákóczi a szó legvalódibb értelmében ragaszkodik hozzájuk, azt nehéz megérteni és nehéz megmagyarázni.

Az a tuláradó és forró rajongás azonban, mellyel a nyomorult rabszolgásgorban élő nép Rákóczi alakját körülveszi, történelmi tény.

Az ország alkori parasztsága egyébként is Messiást vár. Krisztusuk Megváltójuk, imádságuk és reménységük a név: Rákóczi.

Rákóczi haderejét parasztok, s nem a nemesi vármegyék hozzák mozgásba. A nemesség állásfoglalását — különösen eleinte — befolyásolják ezek a jelenségek, így a gyorsan mozgásba jövő paraszti tevékenységgel szemben a nemességben aggodalom támad.

A parasztság terheinek megkönnyítésére hozott Rákóczi-intézkedések — akármilyen mérsékeltek és kiméletesek is — a nemesi vármegyék elkedvetlenedését, méltatlankodását, sokszor ellenállását, sőt nem egy esetben a labanc táborhoz való átállását idézték elő.

(:A labanc elnevezés a „Lauf Hans” — szaladj Jancsi — kifejezésből származik, amit a futó császári zsoldosoktól hallottak a kurucok, s amit aztán tágabb értelemben az egész császári seregre használtak. A kuruc szó pedig a török elleni keresztes háború „Kreutz” szavából eredt.:)

Rákóczi lélekformálódásának másik legnagyobb tényezője a haláláig hűséges és egyetlen igaz barátja, a nála 11 évvel idősebb, kimagaslóan művelt, szellemes, kitűnő megjelenésű Bercsényi Miklós, aki mindenüvé követi, egészen a kassai dóm kriptájáig.

Rákóczinak és Bercsényinek európai a látókörük és tájékozottságuk.

Állandóan feszült figyelemmel kísérték az európai helyzetet, s mikor XIV. Lajos francia király spanyol királlyá kiáltotta ki unokáját, úgy látták, hogy a cselekvés ideje elérkezett.

Rákóczi azonban ekkor türelmetlenségében elkövette azt a hibát, hogy XIV. Lajossal nem a lengyelországi, vagy svédországi francia követ útján vette fel az érintkezést, hanem közvetlen kapcsolat felvételével kísérletezve, levele átadásával egy osztrák szolgálatban álló francia tisztet bizott meg, aki azonban a francia külügyminisztérium által adott választ Bécsben eladta a politikai rendőrségnek.

A régi gyanuhoz ezzel meg volt a tárgyi bizonyíték, s Rákóczit nagysárosi kastélyában felesége betegágya mellől hurcolják el és Bécsújhelyen ugyanabba a cellába zárják, ahonnan nagyapját a vesztőhelyre vitték. Bercsényi ezalatt Lengyelországba menekült.

Hiába lépett közbe Rákóczi érdekében a rokonság és a nagy befolyású jezsuita rend, mert Habsburg Lipót és a kamarilla Rákóczi vérpadra juttatását és a nagy Rákóczi vagyon elkobzását határozta el.

Igy nem maradt más hátra, mint a szökés. Egy Lehmann nevű idősebb porosz kapitány — aki osztrák szolgálatban állt ugyan, de amennyire gyűlölte a Habsburgokat, annyira szerette Rákóczit — egy előre megállapított napon, 1701 november 7-én vele ruhát cserélve, bentmaradt helyette a cellában és a biztos halálban, Rákóczi pedig egy előkészített utvonalon váltott

lovakkal Lengyelország makovicai hercegségébe menekült, melynek kö. pontja, Breznan vára csakhamar élénk diplomáciai tevékenység gócpontja lett.

1702-ben megindult a spanyol trón miatt a Bourbon-Habsburg háború. Anna angol királynő 40.000 főnyi haderővel, a teljes angol flottával és igen nagy pénzüsszeggel a Habsburgok oldalán lépett be a háborúba. így XIV. Lajos francia királynak Rákócziakra is szüksége lett.

Páris és Breznan között közvetlen kapcsolat épült ki, s mire az 1702. év lezárult, egy Habsburg Lipót elleni magyar háború külpolitikai előkészítése megtörtént, s annak már csak belső megszervezése volt hátra.

Rákóczinak és a nemzeten elősködő halálos ellenségektől szabadulni akaró magyarságnak a rendelkezésre álló emberanyagon és annak öreg fringiaín kívül ugyzólván egyebe sem volt egy korszerű hadsereg elleni háborúhoz, a keserűség és az elszántság azonban annál inkább megvolt.

1703 tavaszán a „Rákóczi jön” hír futótűzné is sebesebben terjed el Rákóczi munkácsi, beregszászi és tokaji uradalmainak jobbágy világában.

Pedig még ekkor is alig van valami a szabadságharchoz, hisz ahhoz nemcsak a lengyel nemesek feleségei által himzett néhány tucat „Istennel a Hazáért és Szabadságért” feliratu selyemlobogó, hanem a Bercsényi által Lengyelországban felfogadott 800 zsoldos, 400 lengyel nemesi önkéntes és másfélezer nyi odasereglett bujdosó, összesen mintegy 3000 ember sem elég.

Rákóczi 1703 június 16-án a vereckei szoroson átlépve a magyar határt, utja mentét a Kárpátoktól lefelé jövet ezerszámra szegélyezik térdeplő parasztok, akik úgy imádkoznak hozzá, mint Isten küldöttéhez. A kíséretét követő kis sereg óráról-órára, faluról-falura nő, s néhány hét múlva júniusban már kuruc lovaskötélékek nyargalásznak Ausztriában.

A Rákóczi elé meredő első probléma tehát egy országos hadiszervezet létesítése volt használható tisztikarral és bátor, vitéz, de kiképzetlen emberekből, a második pedig egy máról holnapra összesereglett haderő felszerelése a semmiből.

Az azonnal megindult guerilla hadviselés fedezete alatt a kiképzésen kívül egy hadfelszerelési ipart is létre kellett tehát hoznia, hogy a már is hadban álló kurucokat fel lehessen öltöztetni és szerelni.

A kiképzés és a hadiipar megszervezése, s a gyönyörű kuruc egyenruhák megtervezése valóban Rákóczi zsenialitásáról tesznek tanúbizonyságot.

Magyar katonai szabályzatokat, magyar vezényszavakat, s kürtjeleket létesít, hiszen a csónka szuverénitásu magyarságnak semmi ilyesmije nincs.

Felállít egy vörös és egy kék egyenruhás palotásrezdet, egy zöld vadásrezdet, egy vörös huszárezdet, egy kék székely kopjásrezdet, így a magyar legénységgel kiegészített francia gránátosrezreddel együtt ez az első 6 ezred adja a kuruc haderő alapját, melyből fokozatosan 31 gyalogezred és 52 huszárezred nő ki az egyes vármegyék színeit viselő egyenruhás megyei bandériumokból.

Mindezt Rákóczi — különösen az első 2 évben — saját magánvagyonából és a birtokba vett kincstári javak bevételeiből fedezi.

A legsürgősebb szervezési és felszerelési feladatok végrehajtása is több mint másfél évet vesz igénybe.

Rákóczinak 3 évi szervező munka után mintegy 60.000 főnyi hadserege van, de a kezdeti hónapokban — 1703 júniusától 1704 tavaszáig — ennek még csak egy töredéke van meg, az is szervezetlenül, s egyelőre még kevés központi irányítással. Mégis 1703 október vége felé — néhány vár leszámitásával — az ország 90 százaléka már kezében van, s az Ausztriában portyázó kurucok Bécsset fenyegetik annyira, hogy az udvar Grázba akar menekülni, s az egyetlen igazi császári katonát, Savoyai Jenőt hazarendelik az itáliai hadszínterről, s megbízzák a magyarországi hadművelet irányításával.

Rákóczi és a magyar nemzet háboruja a Habsburg házzal 13 nap híján kerek 8 esztendeig tart, s ennek az időtartamnak már csak pusztán tényleg igazolja az időpont helyes kiválasztását, a kitűnő diplomáciát, Rákóczi tündöklő nagyságát és magyar fajunk harcra teremtett voltát.

A magyar nemzet szent háboruja, a Rákóczi szabadságharc elsősorban anyagi kimerültség miatt bukott el, melynek alapoka a török elleni felszabadító háború óta tartó szörnyű Habsburg kizsákmányolás miatti országos szegénység volt, ami pedig annál szomorubb okként esik latba, mert ugyanekkor a Habsburg ház is a pénzügyi összeomlás szélén állott, amit csak fokozott az, hogy Anglia titokban külön békét kötött Franciaországgal és megszüntetett minden további pénzügyi támogatást, minek folytán a császári Ausztria minden ütközetet elvesztett a franciákkal szemben a Rajnánál.

A szabadságharc elbukásában azonban szerepet játszottak az erényekben — főként katonakerényekben — egyébként oly gazdag magyar fajunk örök hibái is, amelyek éppen úgy elvégezték a maguk pusztító munkáját az előbbieken Muhinál és Mohácsnál, mint később 1849-ben, 1918-ban, 1945-ben és széthulló emigrációinkban napjainkban is.

Igy történt tehát ez akkor is.

A parasztság, amely szinte Krisztusnak tekintette és Megváltóként várta Rákóczit, egyre csalódottabban kezdte keveselni azokat a mérsékelt és óvatos könnyítéseket, amiket a szabadságharcban nélkülözhetetlen nemesség elvesztése és önmaga ellen való fordítása nélkül hozhatott. Így ahogy az évek teltek, s a remélt eldorádó helyett áldozatot, lemondást és megfeszített munkát követelt a háború, úgy kezdtek el az ő szívébe zárt parasztjai is elégedetlenkedni és dezertálni.

A nemesség viszont sokallotta ugyanazt, amit a jobbágyság keveselt, s amilyen mértékben nőtt a nemesi vármegyék hadikötelezettsége, úgy kezdett a nemesség hangulata is a háború ügye ellen fordulni, mert nagy önzésében képtelen volt megérteni, hogy a háborút — ha egyszer már megindult — a győzelemig akárhogy is, de végig kell csinálni.

A protestánsok keveselték a szabad vallásgyakorlatot, a katolikusok viszont sokallták.

Csak egyben volt mindenki egy, az adó sokallásában.

Rákóczi nagysága és népszerűsége nyomasztóan hatott a mások nagyságát elviselni nem tudó kicsinyekre, törpékre.

Sunyi vádak keltek szárnyra Rákóczi egyéni ambícióiról, amikre másoknak kell pénzzel, vérrel adózniok.

S ez a suttogó propaganda addig bujázott, míg szét nem marta az egységet és fel nem morzsolta az erőt. Megindultak a „kilépések” és „átállások”, melyek során néha egész megyék dezertáltak.

Rákóczi emberfeletti nagysága tehát nem csupán megalkuvást nem ismerő jellemében és történelmünkben szinte páratlanul álló áldozatvállalásában, kiváló szervezőképességében és fáradhatatlan diplomáciai tevékenységében, hanem éppen abban mutatkozott meg, hogy a maga kuruc-labanc, katolikus-protestáns, paraszt-nemes, dunántúli-tiszántúli, Királyhágón inneni-Királyhágón túli részlegeiben megbomlott, laza magyar komplexumot képes volt 8 hosszú esztendőn át ütőképes állapotban együtt tartani és a nemzet szolgálatába állítani, bár olyan keserű küzdelem árán, mely végülis felmorzsolta úgy, hogy ez a daliás és fáradhatatlan ember megtört és szomorú bölcsként töltötte el élete utolsó 24 esztendejét az 1735-ben, 61 éves korában Rodostóban bekövetkezett haláláig.

Végül oka volt az összeomlásnak az is, hogy 1709 tavaszától kezdve Magyarországot is elérte a keleteurópai borzalmas pestis, amelynek csak ott 410.000 halálos áldozata volt, ami az ország akkori lakosságának több mint 10 százalékát jelentette.

A kuruc haderő azonban mindezek ellenére sem semmisült meg és nem tette le a fegyvert.

A kuruc haderőt a hadban álló felek között Szatmáron létrejött egyezmény alapján 4 nappal a békekötés után 1711. április 30-án egy utolsó „seregbontó” katonai szemlére Nagymajtény síkján összevonták, s miután a két szemben álló fővezér, gróf Károlyi Sándor kuruc és gróf Pálffy János császári főparancsnok — mindkettő magyar — azt tisztes katonai formások mellett megtartották, 12.000 kuruc megható jelenetek között földbeszurta 149 hadilobogóját, s egy utolsó seregbontó kürtjel után sirva szétszéledt.

A kuruc egyenruhák felejthetetlen vitézei ezzel eltűntek, de a 149 földbeszurtt lobogón kívül hagytak maguk után valamit, ami azelőtt nem volt, amit haditeljesítményeikkel, egyenruháikkal, táncaikkal, költeményeikkel, dalaikkal és tárogatóikkal ők teremtettek meg, s ami mind mai napig megmaradt: a kuruc szellemet.

Ez a felejthetetlen kuruc szellem lobogott 1848-49 veressípkásaiban, ez lobogott az 1. világháború limanovai fergeteges huszár rohamaiban, ez lobogott a Donnán, a Kárpátok hágoín és ez 1956-ban Budapest utcáin.

II. Rákóczi Ferenc és a magyar nemzet szabadságharcának ez a valódi története és bukásának is ezek az igazi okai.

Azt tehát nem Rákóczi nemzetközi jelentéktelensége, s diplomáciai járatlansága és nem a csőd szélén álló Habsburg ház zsoldos hadereje bukattja el, mint azt Szekfü Gyula egyetemi tanár oly tendenciózusan rajzolja meg a trianoni időkben írt történelmi munkájában.

Történetírásának minden sora a Habsburgok nagyságát és felsőbbrendűségét akarja hirdetni, a kassai dóm kriptájában nyugvó szent magyar halottat, a magyar nemzet legnagyobb szabadsághősét és fejedelmét pedig igyekszik mindenben lekicsinyelni, s a szabadságharcot egy hiábavaló, jelentéktelen felkelésnek feltüntetni.

Szekfü Gyulának ez a történelmi hamisítása azonban rögtön érthetővé válik, ha nemcsak arra gondolunk, hogy pályafutását a Habsburg mult elszánt védőjeként Bécsben kezdte és az ottlioni mai rendszer nagyköveteként Moszkvában végezte, hanem arra is, hogy ő Hentzi tábornok Budavár 1849-iki ostrománál elesett egyik katonájának az unokája, aki így szívében-lelkében mindvégig Schüttelheim maradt.

A 8 évig tartó kuruc szabadságharc azonban minden hamis beállításra törekvő irás ellenére is történelmünk egyik legszebb fejezete marad, melyből Rákóczi rokonszenves és valóban fejedelmi alakja negyedévezred messze-ségéből is frissen, elevenen és melege sugárzóan csillog ki elénk.

Szelleme pedig most is él, s amíg 2 csontkeze örökre elszakíthatatlanul fogja nemzete leghüségesebb városát, Kassát, addig lelke, az ő élő, lobogó lelke országról-országra járva itt bujdosik közöttünk most is...

Magyar Testverem! Ha em gráns magányodban kinyitod a rádiót, vagy valahol egy hangverseny dobogón meghallod a halhatatlan Rákóczi induló vérpezsdítő dallamát, érezd, hogy Rákóczi bolyongó, bujdosó nagy lelke veled van, s int, biztat, lázit és hív, mert a haza, a drága, az egyetlen, az örök magyar haza most is végveszélyben van.

v. H. I.

(Az ismertetés sorozatot folytatjuk.)

TESTÜLETÜNK 1887-BEN

Lapunk előbbi számában említett 1888-ban kiadott zsebkönyv alapján Testületünk 1887-beli szervezetét, elhelyezését, területi- és létszámviszonyait — egyben a 3-6 sz. E. É.-ben közölt alapismertetés kiegészítéseként is — az alábbi általános adatokkal és elhelyezési tábázattal ismertetjük:

A B. M.-ban akkor még nemcsak cső-ségi osztály nem volt, hanem annak közbiztonsági és számvevőségi osztályába cső, személyzet még beosztva sem volt. Ezekben az ügyekben tehát a Testület polgári vezetés alatt állott.

A Testület legfelsőbb katonai vezetését — úgy szervezeti és szolgálati, mint személyi szempontból — a H. M. XVI. osztálya végezte, melynek vezetője — Testületünk egész országra kiterjesztője és megalapítója, — murai és köröstarcsai Török Ferenc tbk. volt, aki mellé helyettesként 1 ezds., továbbá egy II. oszt. szds. és 1 hdgy. volt beosztva, aki történetesen Testületünk martirhalált szenvedett későbbi felügyelője, Fery Oszkár hdgy. volt.

Felügyelőség akkor még nem volt, viszont Török tbk. említett beosztása mellett egyúttal a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelői teendőivel is meg volt bízva.

Az alapismertetésünkben említett 7 kerület közül a debreceni akkor még nem volt felállítva.

Tanosztályok és gazdasági szervek akkor még csak annyiban voltak, hogy minden kerület törzséhez oktatótisztként 1 alantos tiszt, a gazdasági teendők ellátására pedig 1 szv. főtiszt és 1 szv. őrm. volt beosztva.

A kerületek által — bár kirendelt tanácsok útján — gyakorolt alsófoku biráskodáshoz ügyészként 1 hb. szds. volt a honvédségtől odavezényelve.

Minden kerülethez sgt-ként 1 alantos tiszt, továbbá 4 őrm., vagy őrsv. (őrsvezető) volt beosztva, közülük egyik a hadbíró mellé.

A sznypságokhoz csak 1 őrm. volt beosztva, aki egymaga végezte az anyagbeszerzéssel, raktárkezeléssel és illetékekkel járó teendőket.

A szakaszok legtöbbje vármegyék székhelyein volt, ami arra mutat, hogy azok működési területe legalább egy közép nagyságú vármegyére terjedt ki, kisebb vármegyéket illetően pedig többre is. Pk-a 1 fhdgy., vagy hdgy. volt.

Az őrsök zömének 4-6 között volt a létszáma, melynél többet csak a tiszti különítményként szereplő gödöllői, valamint a román és szerb határszél fontosabb pontjain elhelyezett őrsöknél (Predeal, Orsova, stb.) látunk.

Legtöbb őrsnek őrsv. volt a pk-a, s csak kevésnek őrm. A helyettesek és beosztottak cső-ök voltak. Más rendfokozat az őrsökon akkor még nem volt.

Az őrm-i és őrsv-i rendf-oknak kb. egyharmada címzetes volt, ami abból eredt, hogy az egyes rendf-okra is megállapított rendszeresített létszámot túllépni nem lehetett, így az arra ezen felül is érdemeseket csak ily magasabb illetéket nem jelentő formában lehetett üresedésig előléptetni.

A helységnevek — amiket az akkori helyesírás szerint hagytunk — mind Nagymagyarországra utalnak, ezzel is kifejezésre juttatva 1000 éves hazánk történelmi, földrajzi és gazdasági egységét.

A MAGYAR KIR. CSENDŐRSÉG ELHELYEZÉSE

I. számú csendőr kerület

Törzs: Kolozsvárt

Parancsnok: alez., helyettes: örgy. Törzs az ismertettek szerint

1-ső szárny: Nagy-Szebenben. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Nagy-Szebenben 23 és Déván 19 örssel.

2-ik szárny: Brassóban. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Brassóban 22 és Csik-Szeredán 20 örssel.

3-ik szárny: Maros-Vásárhelyt. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Maros-Vásárhelyt 16 és Nagy-Enyeden 19 örssel.

4-ik szárny: Kolozsvárt. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Kolozsvárt 16 és Besztercén 15 örssel.

A kerület állománya: 2 törzs-, 15 főtiszt, 26 őrmester, 142 örsvezető, 732 csendőr, 4 szárny, 8 szakasz, 150 örs.

A kerület területe: 55,731 km², a lakók száma: 2,153,780.

Egy csendőrré átlag 62 km² és 2393 lakós esik.

II. számú csendőr kerület

Törzs: Szegeden

Parancsnok: örgy., helyettes: I. oszt. szds. Törzs az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Szegeden. Pk.: I. oszt. szds.

Szakasz: Szegeden 17 örssel.

2-ik szárny Zomborban. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Zomborban 19 és Ujvidéken 14 örssel.

3-ik szárny: Nagy-Kikindán. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Nagy-Kikindán 13, Nagy-Becskereken 12 és Pancsován 10 örssel.

4-ik szárny: Temesvárt. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Temesvárt 15 és Versecen 13 örssel.

5-ik szárny: Lugoson. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Lugoson 13, Karánsebesen 14 és Orsován 11 örssel.

A kerület állománya: 1 törzs-, 20 főtiszt, 19 gyalogos-, 6 lovas őrmester, 123 gyalogos-, 26 lovas örsvezető, 589 gyalogos-, 152 lovas csendőr, 5 szárny, 11 szakasz, 122 gyalogos-, 29 lovas-, összesen 151 örs.

A kerület területe: 42,493 km², a lakók száma: 2,283,824.

Egy csendőrré átlag 47 km² és 2556 lakós esik.

III. számú csendőr kerület

Törzs: Budapesten

Parancsnok: örgy., helyettes: I. oszt. szds. Törzs az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Budapesten. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Budapesten 13, Kecskeméten 14 és Kalocsán 12 örssel.

2-ik szárny: Ó-Aradon. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Ó-Aradon 17 és Békés-Gyulán 14 örssel.

3-ik szárny: Nagy-Váradon. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Nagy-Váradon 18, Belényesen 14 és Zilahon 13 örssel.

4-ik szárny: Debreczenben. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Debreczenben 10 és Szolnokon 18 örssel.

A kerület állománya: 1 törzs-, 18 főtiszt, 17 gyal., 10 lov. őrmester, 72 gyal., 65 lov. örsvezető, 387 gyal., 352 lov. csendőr, 4 szárny, 10 szakasz, 1 tiszti különítmény, 73 gyal., 67 lov., 3 vegyes-, összesen 143 örs.

A kerület területe: 45,911 km², a lakók száma: 2,489,271.

Egy csendőrré átlag 51 km² és 2797 lakós esik.

IV. számú csendőr kerület

Törzs: Kassán

Parancsnok: alez., helyettes: I. oszt. szds. Törzs az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Kassán. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Kassán 12, Eperjesen 11 és Lőcsén 13 örssel.

2-ik szárny: Ungvárt. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Ungvárt 15, Sátoralja-Ujhelyen 15 és Beregszászon 11 örssel.

3-ik szárny: Máramaros-Szigeten. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Máramaros-Szigeten 16, Nagy-Szöllösön 13 és Nagy-Károlyban 18 örssel.

4-ik szárny: Miskolczon. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Miskolczon 10, Egerben 12 és Nyiregyházán 12 örssel.

A kerület állományai: 1 törzs-, 20 főtiszt, 29 gyalogos-, 1 lovas őrmester, 134 gyalogos-, 17 lovas örsvezető, 671 gyalogos-, 91 lovas csendőr, 4 szárny, 12 szakasz, 141 gyalogos-, 17 lovas-, összesen 158 örs.

A kerület területe: 54,526 km², a lakók száma 2,290,810.

Egy csendőrré átlag 58 km² és 2461 lakós esik.

V. számú csendőr kerület

Törzs: Pozsonyban

Parancsnok: ezds., helyettes: I. oszt. szds. Törzs az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Pozsonyban. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Pozsonyban 13, Nyitrán 12 és Miaván 11 örssel.

2-ik szárny: Trencsénben. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Trencsénben 17 és Liptó-Szent-Miklóson 18 örssel.

3-ik szárny: Balassa-Gyarmaton. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Balassa-Gyarmaton 14, Rima-Szombaton 15 és Besztercebányán 10 örssel.

4-ik szárny: Esztergomban. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Esztergomban 14 és Ipolyságon 17 örssel.

A kerület állománya: 1 törzs-, 18 főtiszt, 24 őrmester, 135 örsvezető, 636 csendőr, 4 szárny, 10 szakasz, 141 örs.

A kerület területe: 41,883 km², a lakók száma: 2,077,403.

Egy csendőrré átlag 55 km² és 2751 lakós esik.

VI. számú csendőr kerület

Törzs: Székes-Fehérvárt

Parancsnok: alez., helyettes: I. oszt. szds. Törzs az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Székes-Fehérvárt. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Székes-Fehérvárt 16, Veszprémben 15 és Szegszárdon 12 örssel.

2-ik szárny: Sopronban. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Sopronban 17, Győrött 14 örssel.

3-ik szárny: Pécssett. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Pécssett 18, Kaposvárt 16 és Marczaliban 13 örssel.

4-ik szárny: Szombathelyen. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Szombathelyen 12, Körmenden 12, Zala-Egerszegén 13 és Nagy-Kanizsán 12 örssel.

A kerület állománya: 1 törzs-, 20 főtiszt, 24 őrmester, 167 örsvezető, 740 csendőr, 4 szárny, 12 szakasz, 170 örs.

A kerület területe: 40.510 km², a lakosok száma: 2,415.246.

Egy csendőrré átlag 44 km² és 2631 lakos esik.

Magyar királyi horvát-szlavón csendőrparancsnokság

Törzs: Zágrábban

Parancsnok: alez. Másod törzstisztek: 2 örgy. Törzs — oktatótiszthiányával — az ismertettek szerint.

1-ső szárny: Zágrábban. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Zágrábban 18, Belovárt 18 és Varasdon 16 örssel.

2-ik szárny: Eszéken. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Eszéken 18, Vukovárt 20 és Mitroviczán 19 örssel.

3-ik szárny: Petrinján. Pk.: I. oszt. szds.

Szakaszok: Petrinján 21, Pozsegán 20 és Károlyvárosban 16 örssel.

4-ik szárny: Ogulinban. Pk.: II. oszt. szds.

Szakaszok: Ogulinban 14, Otocsászon 16 és Gospicsen 19 örssel.

A magyar királyi horvát-szlavon csendőrség állománya: 3 törzs-, 16 főtiszt, 24 őrmester, 206 örsvezető, 718 csendőr, 4 szárny, 12 szakasz, 215 örs.

A parancsnokság területe: 42.516 km², a lakosok száma: 1,892.499.

Egy csendőrré átlag 45 km² és 1.996 lakos esik.

Végösszesítés: A Testület 6 kerületből és m. kir. horvát-szlavón csősből állott, melyek együttesen 29 szárnyra, 79 szakaszra, 1 ti. külményre, 1012 gy-, 113 lov-, 3 vegyes-, összesen 1128 örsre tagozódtak.

Létszáma: 1 tbk., 2 ezds., 4 alez., 5 örgy., 25 I-, 12 II. o. szds., 42 fhdgy., 43 hdgy., 7 szv. főti., 19 prb. szolg-os hdpr., 155 gy-, 17 lov-, 8 szv. őrm., 979 gy-, 108 lov. örsv., 4473 gy-, 595 lov. cső., összesen 160 ti., 6335 alti. volt.

Az ország területe: 323.571 km², lakosainak száma: 15,602.833 volt.

Egy csendőrré átlag 51 km² és 2463 lakos esett.

H Ó V I H A R

Irta: Lőrinci László

A hó már egy hete megállás nélkül esett. Az internáló tábor udvarán méteres hótorlaszok álltak. A csepelszigeti tábor 2000 kényszerű lakója fázósan kuporgott a fabarakkok padlójára szórt kevés szalmán. 1946 januárját mutatta a naptár. A tábor egyik barakkjában — az ugynevezett csendőr barakkban — 4 mindenre elszánt bátor ember szökésre készült.

— Bajtársak — vitte a szót F. alhdgy, — ma este meg kell próbálnunk a szökést, hiszen az időjárás nekünk kedvez. Nézzétek milyen hófuvás van odakint! Nem hiszem, hogy az örök nagy lelkesedéssel fognak ebben járkalni odakint a drótkerítés körül.

— Hogy gondolja a szökést alhadnagy ur — kérdezte K. őrm. — hiszen a mi öreg csendőr gunyáinkban egy lépést sem tehetünk az utcán, hogy valami népidemokratikus, vagy ruszki járőr el ne fogjon. Azt mondják a múlt héten jött új internáltak, hogy tele van ezekkel a járőrökkel az egész város, s akiknek nincs magyar-orsz igazolványa, azt máris viszik egy kis robotra. Ha meg éppen minket fognak el, rágondolni is rossz...

— Ugyan öregem — szólta közbe T. őrm. — mit gondolsz, mi lesz a sorsunk, ha meg itt maradunk... Vagy a Szovjetunió, vagy az Andrassy ut 60! Nekem azonban egyiket sem kívánja a legkisebb porcikám sem! Elég volt, amit eddig kaptunk! Igaza van az alhadnagy urnak, ma éjjel szökünk kell!

— Tervem a következő — folytatta F. alhdgy. — Ma este mindegyikünk repetálni fog a vacsorából akár izlik, akár nem, akár kása lesz is az, akár hab, mert ki tudja mikor jutunk megint betevő falathoz. Vacsora után egyenkint kimegyünk a WC-re, ahonnan már csap pár lépés a drótkerítés. Biztos vagyok benne, hogy nincs belevezetve az áram, de hogy megnyugtassak mindenkit, én fogok elsőnek átújulni alatta. Ha tévedtem, nektek még mindig lesz időtök visszatérni a barakkba. A kerítéstől kb. 200 méter a Dunapart. A szél annyira hordja a havat, hogy nyomainkat percek alatt be fogja takarni. A Duna jege pedig elbir minket, hiszen már egy hete befagyott. A szemben levő parton van Soroksár, egy földim oda nősült, így ő bizonyára tud rajtunk segíteni ruhával, pénzzel.

— Oh nézzétek — mutatott ki az ablakon M. őrm. — milyen sűrűn hull a hó. Drága jó Szent Péter, rázzad csak a szakálladat, hogy hadd legyen minél több. Ha sikerül átjutnunk szabad földre, első heti keresetemet egy templom perselyébe teszem!

— Láttál valakit? — kérdezte F. alhdgy. az utolsónak érkező T. őrm.-től.

— Nem, senkit!

— Na fiuk, felkötni a nemzeti fehérneműt, s aztán gyerünk!

Óvatosan körülnézve elindultak a tábor kerítése felé. A WC-től csak néha látszódott az egyik őr bódéja a nagy hóhullás miatt. Egy perc és már a kerítés mögött feküdtek.

— Isten segíts! — fohászkodott F. alhdgy. és megfogta az alsó szögesdrótot.

— Na ugye fiuk, mondtam, hogy nincs benne áram, akár mennyire is ijesztgették vele.

Óvatosan felemelte a drótot és intett a többieknek, hogy bujjanak át alatta. Minden úgy ment, mint a karikacsapás. Közelharc kiképzőjük most bizonyára nagyon meg lett volna elégedve tökéletes és zajtalan kuszásukkal, de hát most nem a gyakorlótéren voltak és nem babra ment a játék. Pár perc múlva már a part felé gázoltak a néhol derékig érő fuvatban, majd a partmenti kis nádason szerencsésen átjutva, ott álltak a Duna jegén.

— Na most ungye mere Janó? — kérdezte tréfásan az e rdélyi születésű T. őrm.

— Csak egyenest fiuk — biztat F. alhdgy. — ott messze néha látszanak a soroksári házak fényei. Egy jó félóra és ott vagyunk. A tábor felől semmi zaj, így ha tovább is jól megy minden, csak a reggeli névsorolvasásnál fedezik fel szökésünket.

Nekivágtak a Duna jegének. Néhol jégtorlaszok állták el utjukat, más-
hol meg oly tiszta volt a jég, mintha valaki lesöpörte volna.

— Gyerekkoromban egyszer beszakadt alattam a jég a Balatonon...

— Hallgass, ha nem tudsz most okosabbat beszélni — szólt rá a csevegőre F. őrm. — Ez a jég akár egy tankot is elbir, nemcsak a mi zörgő csontjainkat.

De azért óvatosan lépkedve, minden idegszálukkal vigyázták a jeget és figyelték a szelet, hogy nem hoz-e valami zajt a hátuk mögül. Hosszu óráknak tűnő percek alatt elérték a tulsó partot, majd keresztüljutva a Soroksári ut Hév. töltésén, előttük egészen közel egy egyedül álló házat pillantottak meg. El akarták kerülni, de egyszer csak egy velőtrázó női sikolyt, majd ismételt segítség kiáltást hallottak, összekeveredve idegen, orosz ordítással.

— Na fiuk, mosst mit csinálunk, ha oroszok vannak a házban? — kérdi K. őrm.

— Hogy-hogy mit? — szólt T. őrm. — hát segítséget kell nyújtani a ház lakóinak, mert az a csendőr kötelessége, s mi még most is azok vagyunk.

— Igazad van pajtás! — mondta F. alhdgy. — Lesz, ami lesz, de egy magyar nőt nem hagyhatunk bajban. De csak óvatosan!

Odalopakodtunk az egyik kivilágított ablakhoz, s a szobában egy fiatal asszonyt láttak dulakodni két orosz katonával, a szoba padlóján pedig egy férfi feküdt.

— Valami ütőszerszámot kéne keríteni — szólt F. alhdgy.

A házhoz épített kis kamrában találtak is egy lapátot, egy villát és egy baltát.

— Csak lövéshez nem szabad őket engedni!

Többet nem is beszéltek. Mindegyik tudta a kötelességét. Egyszerre rontottak be a házba, s éppen jókor, mert a szerencsétlen asszonyt már a földre teperte a két részeg orosz katona.

— Ereszd el a zanyád! — ordította el magát T. őrm. és az egyik erőszakoskodót úgy vágta fejbe a baltával, hogy az eldőlt, mint egy liszteszák. Nem volt ideje a pisztolyához kapni! A másikat meg K. és M. őrm.-ek vették kezelésbe, így F. alhdgy.-nak már csak az a szerep jutott, hogy a tépett ruhájú szerencsétlen asszonykát felsegítse a padlóról.

— Hé fiuk, ne verjétek agyon őket! — kiáltotta F. alhdgy.

— Micsoda? Talán majd babusgatjuk a híreket? Ez csak egy kis törlesztés a mi szerencsétlenül járt sok asszonyunkért, leányainkért és Hazánkért — válaszolt M. őrm. és a félájultan is patrul után kiabáló másik ruszkinak még egyet odadörgölt a kezében levő lapáttal.

— Na ezeknek elégük van! — állapította meg nagy bölcsen M. őrm. — Erről jut eszembe, hogy egyszer gyerekkoromban...

— Hallgass, most nem idevalók a régi élményeid — torkolta le K. őrm.

Ezekután az eszméletlen férfit fektették az ágyra az asszonyka mellé, ki szipogva mondta, hogy az az ura, akit puskatussal vágta fejbe, amikor őt meg akarta védeni.

— A jó Isten küldte magukat — zokogott az asszony — Ha nem jönnek, — borzasztó rá gondolni is...

— Ne sirjon asszonyom! — vigasztalta F. alhdgy. — Látja minden jóra fordult, s már a férje is ébredszik.

S a fejbevert férfi valóban felült az ágyon és csodálkozva nézett körül. Majd mikor meglátta a padlón a két félholt orosz, riadtan ugrott fel.

— Kik maguk? — kérdezte a körülötte álló 4 férfit.

— Mi mind a négyen csendőrök vagyunk — válaszolta F. alhdgy. — kik most, alig 1 órája szöktünk meg Csepelről. Hallottuk felesége segélykiáltásait, ezért rontottunk ide be. Szeretnénk Nyugatra jutni.

— Uraim, én minden ruházatomat önöknek adom, s ha nem elég, rövid idő alatt szerzek még. De ha lehet, azt kérem, hogy mi is magukkal mehesünk, mert ezt a poklot már nem bírjuk tovább.

— Ne sirj lelkem — szólt a még mindig zokogó feleségéhez — ezek a jó emberek megmentettek minket, a becsületünket. sőt az életünket is. Kötelességünk tehát, hogy most mi is segítsünk rajtuk.

— De előbb tüntessük el ezeket — mutatott rá a földön fekvő két eszméletlen ruszkira. — Legjobb lesz, ha a kutba dobjuk, ami elég mély.

— Azt nem — mondta F. alhdgy. — mert még élet van bennük, de mindenesetre jól megkötözve és szájukat betömve, a kamrába zárjuk őket. Amíg ezek eszméletre térnek, mi már messze leszünk. A maga terve helyett csak a kamra kulcsát dobjuk a kutba, no meg a fegyvereket.

A meggyötört, fáradt, kiéhezett csendőrök most is megtették kötelességüket.

Néhány nap mulva Ausztria angol megszállási övezete egyik kis falujának templomajtajában a korai járó-kelők egy kis rongyos csapatra lettek figyelmesek. Öt férfi és egy fiatal asszonyka, akik a még bezárva levő templom ajtaja előtt, a fagyos lépcsőn térdepelve imádkoztak.

A kis csapat legidősebb tagjának, egy dérlepte, nagybajuszu, de egyenes tartású embernek a szájából áhitatosan, csengően szólt az imádság:

„Mi Atyánk!... és bocsásd meg a mi vétkeinket... de szabadíts meg a gonosztól! Ámen! —

KÖZLÉSEK

Buffalóban élő bajtársaink szokásos nyárvégi piknikszerű összejövetelüket szept. 21-én kora délutáni kezdettel ismét FORGÓ Mihály bajtársunk kertjében tartották meg. A háziak vendégszeretetével párosult családi és meghitt hangulatu összejövetelen családtagjaikkal együtt résztvett ottani és környékbeli bajtársak ismét a legszebb emlékekkel távoztak az éjféle órákban. A bajtársi szeretetnek és összeartozásnak ez az évről-évre megisméltendő szép példája szolgáljon követendőnek a máshol élők számára is.

NAGY Flórián Bajtársunknak szívből gratulálunk Kaliforniában élő leánya házasságkötéséhez és a fiatal párnak is a legjobbakat kívánjuk.

Az árvák iránti mély részvétünk kifejezése mellett szomoruan közöljük, hogy DOROGI Mihályné, a 3 évvel ezelőtt elhunyt Dorogi Mihály főtörm. bajtársunk özvegye, aug. 11-én hosszas betegeskedés után 42 éves korában egey franciaországi kórházban szintén elhunyt. Négy árvát hagyott hátra, kik közül a 3 kiskorut a legidősebb, asszony-nővérük vette magához.

Lapzártakor értesültünk, hogy a kanadai bajtársak közül ketten, okt. 11-én meglepetésszerűen tisztelgő látogatást tettek az elnökünknel, aki házigazdai szíveséggel fogadva őket, velük magánjellegű beszélgetést folytatott.

HUMOR

Bárány, vagy birka.

A kerület székhelyén lévő gy. tanao. egyik gyengélkedő prb. csendőre foglalkozási idő alatt a kantinból jövet, találkozik a kerparnokával.

— Mit keres maga itt fiam?

— Én... én alázatosan jelentem 80 pengőt havonta.

— Nem azt kérdeztem! Birka maga?

— Nem, én... én Bárány próbacsendőr vagyok.

— Eh, — veszi el a türelmét a kerepk. — Hova tartozik?

— Jelentem alássan a kantinosnak 10 pengővel, mert...

— Szerencsétlen! Ilyen embert a huszadik században...

— Nem ezredes ur, én a 2. századból vagyok, a honvédségnél meg a géppuskásoknál szolgáltam.

Brrrrr! Készültség!!!

Csak a valóságot!

Szolgálatba indulás előtt a jv. törm. észreveszi, hogy a szolg. lapot az öpk. elfeledte aláírni. Jelenti ezt neki — szószerint — felfelé, mert a mindenhez értő öpk. éppen a háztető cserepeit igazgatja „házilag”, a gh. utólagos megelégedésére.

— Irja csak maga elá törzsörmester — szól le az öpk. — azért nem mászom le, látja, hogy mit csinálók.

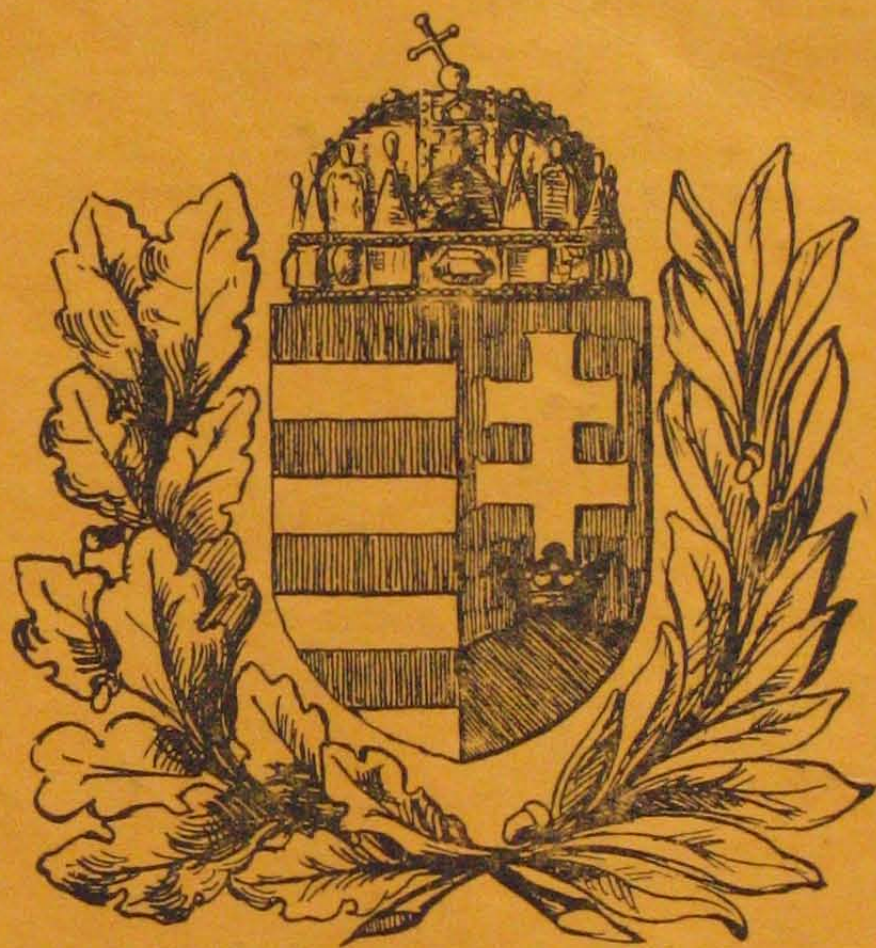
A törm. tollat kerit, pillanatig gondolkozik, majd a helyzetnek és a történelmi hűségnek megfelelően rávezeti: „A háztetőn lévő öpk. helyett Gari törm.”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Az 1888-as cső. zsebkönyv, mint az érdeklődés is mutatja, nagy érték. Egyeseknek még „betekintésre” sem küldhetjük el, hiszen a szerk. biz-nak is csak idgl. birlalatában van. Abból még sok érdekes részt fogunk közölni. Igen, valamennyi tiszt és öpk. neve benne van, valamint külön felsorolva a jelvényes kitüntetéssel bírók is. — Levélben kért adatokra szívesen válaszolunk.

G. P. és A. B. A szilveszteri bál előkészületei folyamatban vannak. A díszes termet már lefoglaltuk. Meghívót szívesen küldünk az új érdeklődőknek is, ha a címeiket önök idejében közlik velünk.

Bajtársainknak sok üdvözetet küld:
a szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen!*